

VỤ KẾ HOẠCH - TÀI CHÍNH 20 NĂM XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN

★ TS NGUYỄN XUÂN TRƯỜNG

*Vụ Kế hoạch - Tài chính,
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh*

- **Tóm tắt:** Bài viết khái quát quá trình 20 năm xây dựng và phát triển của Vụ Kế hoạch - Tài chính, thuộc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, ghi nhận những thành quả đạt được, chỉ ra khó khăn, thách thức trong thực hiện nhiệm vụ. Bài viết khẳng định vai trò quan trọng của Vụ Kế hoạch - Tài chính trong tham mưu, điều phối nguồn lực, quản lý tài chính, tài sản công, đầu tư, xây dựng Học viện. Trên cơ sở đó, định hướng đổi mới trong kỷ nguyên mới, đặc biệt nhấn mạnh yêu cầu tăng cường kỷ luật, minh bạch tài chính, tài sản công, chuyển đổi số và nâng cao năng lực quản trị công.
- **Từ khóa:** kế hoạch - tài chính; quản lý tài chính công; đầu tư - xây dựng; quản lý tài sản công; Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

1. Vị trí, chức năng, nhiệm vụ

Vụ Kế hoạch - Tài chính được thành lập ngày 01-10-2005 theo Quyết định số 3450/QĐ-HVCTQG của Giám đốc Học viện. Vụ là đơn vị chuyên môn tham mưu trực tiếp cho Giám đốc Học viện về quản lý tài chính, tài sản công, đầu tư, xây dựng; đồng thời là đầu mối tổng hợp kế hoạch, ngân sách và tham mưu điều phối nguồn lực toàn hệ thống. Vụ có chức năng, nhiệm vụ giúp Giám đốc Học viện thực hiện vai trò đơn vị dự toán cấp I, hướng dẫn, thẩm định, tổng hợp kế hoạch, ngân sách, tổ chức quyết toán, kiểm tra, giám sát nội bộ, xây dựng và ban hành cơ chế, chính sách, tiêu chuẩn, định mức phù hợp với đặc thù hoạt động của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, nhằm bảo đảm kỷ luật, kỷ cương ngân sách và sử dụng tài sản công hiệu quả.

Cùng với quá trình phát triển của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Vụ Kế hoạch - Tài chính không ngừng hoàn thiện cơ cấu, tổ chức bộ máy và nghiêm túc thực hiện các nhiệm vụ được Giám đốc Học viện giao. Từ ngày đầu thành lập chỉ có 4 cán bộ, đến nay cơ cấu tổ chức của Vụ đã tương đối hoàn chỉnh với 24 cán bộ (trong đó, về trình độ có 02 tiến sĩ, 17 thạc sĩ, 05 cử nhân); là chi bộ vững mạnh với 23 đảng viên. Đội ngũ lãnh đạo của Vụ có Vụ trưởng, 02 Phó Vụ trưởng; các bộ phận lĩnh vực chuyên môn gồm: (i) Kế hoạch - tổng hợp, (ii) Quản lý tài chính, (iii) Quản lý đầu tư, xây dựng, (iv) Quản lý tài sản công; đội ngũ cán bộ, viên chức của Vụ có năng lực, trình độ, nghiệp vụ chuyên môn cao.

Vụ Kế hoạch - Tài chính thực hiện chức năng, nhiệm vụ trên các mặt:

Một là, về quy hoạch, kế hoạch và hướng dẫn, cụ thể hóa cơ chế, chính sách về quản lý tài chính, tài sản công, đầu tư, xây dựng: Vụ là cơ quan chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan hướng dẫn lập và tổ chức thẩm định quy hoạch tài chính, kế hoạch đầu tư dài hạn, trung hạn và hằng năm của các đơn vị trực thuộc, trình Giám đốc Học viện xem xét, quyết định trước khi báo cáo và thuyết minh với các cơ quan có thẩm quyền.

Vụ chủ trì, phối hợp với các đơn vị liên quan trình Giám đốc Học viện quyết định phương án phân bổ và thực hiện các nguồn vốn, kinh phí (bao gồm cả các dự án hợp tác, tài trợ, viện trợ) thuộc phạm vi quản lý, điều hành của Giám đốc Học viện. Từ đó, hướng dẫn các đơn vị trực thuộc Học viện triển khai thực hiện theo các quy định pháp luật liên quan đến lĩnh vực quản lý tài chính, ngân sách, kế toán, kiểm toán, tài sản công, đầu tư và xây dựng.

Đồng thời, Vụ chủ trì, phối hợp với các đơn vị liên quan thuộc Học viện nghiên cứu, xây dựng cơ chế, chính sách, chế độ, tiêu chuẩn, định mức kinh tế - kỹ thuật đặc thù phục vụ quản lý tài chính, tài sản công, đầu tư và xây dựng của Học viện, bảo đảm phù hợp với quy định của Đảng, Nhà nước và đặc điểm hoạt động của Học viện.

Hai là, về quản lý tài chính: Vụ giúp Giám đốc Học viện thực hiện chức năng, nhiệm vụ đơn vị dự toán cấp I theo quy định; trình Giám đốc Học viện quyết định việc giao, điều chỉnh dự toán thu, chi ngân sách theo quy định; tổ chức quyết toán các nguồn kinh phí cho các đơn vị trực thuộc trình Giám đốc Học viện phê duyệt. Tổng hợp quyết toán ngân sách và báo cáo tài chính tổng hợp của Học viện báo cáo các cơ quan quản lý nhà nước; đồng thời, tổ chức đánh giá hiệu quả sử dụng các nguồn vốn, kinh phí của Học viện.

Ba là, về quản lý đầu tư, xây dựng: Vụ Kế hoạch - Tài chính giúp Giám đốc Học viện quản lý thống nhất lĩnh vực đầu tư, xây dựng của toàn Học viện theo pháp luật; trình Giám đốc Học viện quyết định việc phân bổ, thông báo, điều chỉnh kế hoạch vốn đầu tư hằng năm các dự án, công trình theo kế hoạch được phê duyệt. Tổ chức thẩm định hồ sơ các dự án đầu tư, quản lý đấu thầu, quản lý quá trình thực hiện đầu tư, quyết toán vốn đầu tư theo pháp luật và của Học viện; tổ chức đánh giá hiệu quả sử dụng vốn đầu tư của Học viện.

Bốn là, về quản lý tài sản công: Vụ hướng dẫn, thực hiện quản lý thống nhất tài sản công của Học viện theo đúng chế độ và quy định của pháp luật. Đồng thời, giúp Giám đốc Học viện xem xét, thẩm định các thủ tục về hồ sơ liên quan đến cơ sở vật chất trong việc thành lập, sáp nhập, chia tách, giải thể các đơn vị trực thuộc Học viện. Vụ chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan xây dựng và trình Giám đốc Học viện ban hành tiêu chuẩn, định mức, chế độ sử dụng tài sản công phục vụ hoạt động của các đơn vị trực thuộc Học viện.

Vụ hướng dẫn các đơn vị trực thuộc Học viện thực hiện đăng ký quyền sử dụng tài sản công; tổng hợp kết quả kiểm kê, tình hình quản lý, sử dụng đất đai và tài sản công của Học viện, báo cáo các cơ quan quản lý nhà nước theo quy định và tổ chức đánh giá hiệu quả sử dụng tài sản công của toàn Học viện.

Năm là, về kiểm tra, giám sát: Vụ Kế hoạch - Tài chính có chức năng kiểm tra, giám sát và kiến nghị Giám đốc Học viện xử lý những vi phạm theo quy định pháp luật đối với quản lý tài chính, kế toán; quản lý, sử dụng tài sản công; quản lý, sử dụng vốn đầu tư tại các đơn vị trực thuộc Học viện.

Mặt khác, Vụ kiểm tra, giám sát việc phân bổ chi tiết dự toán thu, chi ngân sách hằng năm của các đơn vị trực thuộc (nếu có) và giúp Giám đốc Học viện kiểm tra, giám sát việc ban hành các văn bản thuộc lĩnh vực quản lý tài chính, tài sản công, đầu tư và xây dựng tại các đơn vị trực thuộc. Vụ chủ trì phối hợp với các đơn vị liên quan nghiên cứu, xây dựng các đề án thuộc lĩnh vực quản lý của Học viện; thực hiện ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong hoạt động quản lý thuộc lĩnh vực tài chính, tài sản, đầu tư và xây dựng của Học viện; phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan trong việc tổ chức bộ máy kế toán, bổ nhiệm, miễn nhiệm, khen thưởng, kỷ luật đối với kế toán trưởng của các đơn vị trực thuộc Học viện; chủ trì tổ chức bồi dưỡng nghiệp vụ cho cán bộ làm chuyên môn trong lĩnh vực quản lý tài chính, tài sản công, đầu tư và xây dựng của các đơn vị trực thuộc.

2. Hai mươi năm - một chặng đường vẻ vang

Trải qua 20 năm xây dựng và phát triển, Vụ Kế hoạch - Tài chính đã bảo đảm thực hiện chức năng, nhiệm vụ được giao, đóng góp quan trọng trong hoàn thành các mục tiêu, nhiệm vụ của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh. Thành quả này được phản ánh trên các phương diện:

Một là, bảo đảm chức năng tham mưu. Vụ Kế hoạch - Tài chính đã giúp Giám đốc Học viện quản lý tài chính, tài sản công, đầu tư, xây dựng; tổ chức vận hành như “trục điều phối” để bảo đảm quản trị ngân sách thống nhất, công khai, minh bạch, hiệu quả trên toàn hệ thống. Khâu quy hoạch, kế hoạch, cụ thể hóa cơ chế, chính sách và tổ chức điều hành, kiểm tra, quyết toán ngân sách được thực hiện bài bản, khoa học, hiệu quả. Nhờ những đổi mới, tăng cường trong quản lý tài chính, tài sản, đầu tư, xây dựng và sự phối hợp chặt chẽ trong toàn hệ thống, cũng như với các bộ, ngành liên quan, công tác dự

toán hằng năm của Học viện được cải thiện, tăng cường đáp ứng nhiệm vụ thường xuyên và các nhiệm vụ chính trị đột xuất được giao. Vụ đã tham mưu, dự thảo trình ký, thừa lệnh ban hành trên 6.000 quyết định, công văn, văn bản nghiệp vụ trong các lĩnh vực tài chính, tài sản, đầu tư và xây dựng, tạo “hành lang” thống nhất để các đơn vị thực thi.

Hai là, công tác quản lý tài chính đúng quy định, hiệu lực, hiệu quả. Vụ Kế hoạch - Tài chính đã bảo đảm việc giao, điều chỉnh dự toán thu chi ngân sách; hướng dẫn, kiểm tra, kiểm soát thực hiện và tổng hợp quyết toán toàn hệ thống; lập báo cáo ngân sách nhà nước và báo cáo tài chính theo quy định. Giai đoạn 2020 - 2025, trong bối cảnh đại dịch Covid-19, Vụ đã tham mưu điều hành ngân sách linh hoạt, bảo đảm chi trả chế độ cho cán bộ, viên chức, người lao động và duy trì hoạt động các đơn vị, đồng thời đáp ứng yêu cầu tiết kiệm chi của Chính phủ.

Song song với đó, Vụ đã hướng dẫn thực hiện cơ chế tự chủ theo Nghị định số 60/2021/NĐ-CP ngày 21-6-2021 của Chính phủ quy định cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập. Về chính sách tiền lương, Vụ Kế hoạch - Tài chính đã kịp thời hướng dẫn các đơn vị thực hiện trích lập và sử dụng nguồn kinh phí cải cách tiền lương để đáp ứng nhu cầu kinh phí thực hiện mức lương cơ sở và chế độ tiền thưởng theo Nghị định của Chính phủ.

Về thực hiện chức năng tài chính của đơn vị dự toán cấp I, Vụ đã tích cực hướng dẫn các đơn vị thực hiện chế độ, định mức chi tiêu phục vụ các nhiệm vụ được giao trên cơ sở bám sát các văn bản, quy định của Nhà nước, phù hợp với thực tế triển khai của từng đơn vị dự toán và Quy chế chi tiêu nội bộ của đơn vị.

Ba là, công tác quản lý đầu tư, xây dựng bảo đảm đúng pháp luật. Vụ thực hiện thẩm định hồ

sơ dự án, giám sát công tác quản lý đầu thầu, quyết toán vốn theo quy định của Luật Đầu tư công, Luật Xây dựng; đồng thời, đôn đốc giải ngân nguồn vốn theo tiến độ. Các dự án đầu tư xây dựng được phê duyệt triển khai thực hiện theo đúng quy trình, quy định, tuân thủ nghiêm các chủ trương, định hướng của Nhà nước bảo đảm tiến độ của các dự án được duyệt, mang lại hiệu quả cao trong đầu tư.

Bốn là, công tác quản lý tài sản công đúng quy định. Vụ đã tổ chức đăng ký, kiểm kê, hướng dẫn thực hiện tiêu chuẩn, định mức, sắp xếp, sử dụng tài sản; tham mưu trang cấp, sửa chữa, mua sắm theo đúng định mức và nhu cầu thực tế. Trong giai đoạn vừa qua, Học viện đã được bố trí nguồn để trang cấp, thay thế, bổ sung các tài sản phục vụ chuyên môn, phương tiện còn thiếu theo tiêu chuẩn; các tài sản đủ điều kiện thanh lý được xử lý theo quy định. Với tài sản là nhà, đất, Vụ tham mưu triển khai sắp xếp theo đúng quy định tại các Nghị định của Chính phủ. Thực hiện Đề án tổng kiểm kê tài sản công của Chính phủ và Bộ Tài chính, Vụ đã tham mưu thành lập Ban Chỉ đạo tập huấn và cập nhật dữ liệu, hoàn thành tổng kiểm kê theo đúng thời hạn quy định.

Năm là, bảo đảm các nhiệm vụ chuyên môn. Vụ Kế hoạch - Tài chính luôn chú trọng bảo đảm công khai tài chính, tài sản và kiểm tra, giám sát nội bộ theo luật định; kiểm tra việc phân bổ, chi tiêu, quản lý tài sản, quản lý vốn đầu tư tại các đơn vị; kiến nghị chấn chỉnh kịp thời các thiếu sót. Là đầu mối làm việc với Kiểm toán nhà nước, Vụ đã chuẩn bị báo cáo, thuyết minh đầy đủ số liệu, giải trình, theo dõi thực hiện các kiến nghị, kết quả thực hiện các đợt kiểm toán đều đánh giá công tác quản lý tài chính của Học viện đã bảo đảm theo quy định.

Đồng thời, Vụ chủ động tham mưu cơ chế, chính sách đặc thù phục vụ nhiệm vụ bồi dưỡng

cán bộ cấp cao, cán bộ quy hoạch của Đảng, Nhà nước (tham mưu, phối hợp với các đơn vị chức năng của Bộ Tài chính xây dựng, ban hành Thông tư số 42/2023/TT-BTC ngày 12-6-2023 quy định cơ chế tài chính thực hiện bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý bằng ngân sách nhà nước nhằm tháo gỡ vướng mắc về thù lao giảng dạy và điều kiện bảo đảm tổ chức lớp). Bên cạnh đó, Vụ đã phối hợp xây dựng cơ chế tài chính về việc tổ chức các Chương trình trao đổi, nghiên cứu cho các đảng bạn, nước bạn; nghiên cứu, xây dựng và đề xuất Thủ tướng Chính phủ, Bộ Tài chính về cơ chế tài chính phù hợp với hoạt động đặc thù của Học viện.

Thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ tham mưu, Vụ Kế hoạch - Tài chính đã bảo đảm vận hành thông suốt các “mạch” xây dựng kế hoạch (ngân sách, tài chính, đầu tư, tài sản) - quản lý điều hành - kiểm tra giám sát - quyết toán. Nhờ đó, nguồn lực tài chính của Học viện được cân đối hợp lý giữa nhiệm vụ thường xuyên và các nhiệm vụ đột xuất, ưu tiên chiến lược; kỷ luật - kỷ cương ngân sách và hiệu quả sử dụng tài sản công được bảo đảm theo đúng yêu cầu quản trị ngân sách thống nhất, công khai và hiệu quả trong toàn hệ thống Học viện.

3. Bước chuyển mình giai đoạn 2020 - 2025: Nâng cao năng lực quản trị, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ

Giai đoạn 2020 - 2025 đã ghi dấu bước phát triển rõ nét của Vụ Kế hoạch - Tài chính trong vai trò điều phối, bảo đảm và tối ưu hóa nguồn lực cho toàn hệ thống Học viện. Trọng tâm xuyên suốt là giữ vững kỷ cương, kỷ luật ngân sách, nâng cao hiệu quả chi tiêu, tăng cường minh bạch - trách nhiệm giải trình, đồng thời, linh hoạt để đáp ứng yêu cầu thực hiện nhiệm vụ chính trị, chuyên môn được giao. Một số kết quả cụ thể:

Thứ nhất, trong quy hoạch, kế hoạch và cụ thể hóa cơ chế, chính sách: Vụ Kế hoạch - Tài chính đã vận hành đầy đủ “chu trình ngân sách” từ hướng dẫn lập, phân bổ, tổ chức triển khai, quyết toán ngân sách, bảo đảm thống nhất và minh bạch, thể hiện rõ vai trò đầu mối điều phối cơ chế, chính sách và tiêu chuẩn, định mức. Công tác điều hành ngân sách thường niên, phương án phân bổ các nguồn vốn và kinh phí thường xuyên, vốn đầu tư công trung hạn luôn bám sát Luật Ngân sách nhà nước và các văn bản pháp luật; đồng thời, tham mưu xử lý tốt các nhiệm vụ phát sinh đột xuất của Học viện được Bộ Chính trị, Ban Bí thư giao.

Thứ hai, trong quản lý tài chính, Vụ Kế hoạch - Tài chính đã bảo đảm nguồn kinh phí để Học viện triển khai các định hướng lớn của Đảng, Nhà nước, từ xây dựng cơ chế tài chính phù hợp từng giai đoạn phát triển của Học viện đến thực hiện các nhiệm vụ cụ thể của đơn vị dự toán cấp I, như: giao, điều chỉnh dự toán, tổng hợp quyết toán ngân sách nhà nước và báo cáo tài chính tổng hợp, bảo đảm tiến độ thẩm định theo quy định của các cơ quan nhà nước.

Trong những năm qua, Vụ Kế hoạch - Tài chính đã tham mưu Ban Giám đốc Học viện triển khai tốt việc xây dựng, hướng dẫn, triển khai các cơ chế tài chính của Học viện qua từng thời kỳ: chuyển đổi từ cơ chế tài chính Đảng sang cơ chế tài chính theo dự toán ngân sách sau khi tách khỏi Ban Tài chính Quản trị Trung ương; luôn bám sát, đồng hành, hướng dẫn các đơn vị triển khai thực hiện nhiệm vụ được giao trong năm trên cơ sở bám sát các tiêu chuẩn, định mức, các văn bản, quy định của Nhà nước, Quy chế chi tiêu nội bộ, thực tế của từng đơn vị dự toán.

Vụ đã chủ động, thường xuyên phối hợp, trao đổi với các đơn vị dự toán thông qua nhiều hình

thức: tổ chức làm việc trực tiếp với các đơn vị để xử lý, tháo gỡ những vướng mắc trong quá trình triển khai; nghiên cứu xây dựng cơ chế tài chính phù hợp với hoạt động đặc thù của Học viện trong giai đoạn đổi mới hiện nay.

Thứ ba, trong đầu tư tăng cường cơ sở vật chất. Các nhiệm vụ quản lý đầu tư, xây dựng đã được Vụ triển khai hiệu quả, chặt chẽ, bảo đảm đúng quy định từ khâu phân bổ, giao, điều chỉnh kế hoạch vốn đầu tư công hằng năm; thẩm định hồ sơ chủ trương, phê duyệt dự án, báo cáo kinh tế kỹ thuật các công trình; quản lý đầu thầu, đôn đốc kiểm tra, giám sát giải ngân và quyết toán vốn.

Trong những thời điểm, bối cảnh chung ảnh hưởng tới tiến độ công trình, gây chậm trễ trong giải ngân vốn đầu tư công, Vụ đã kịp thời tham mưu các biện pháp xử lý, điều chỉnh, tăng cường đôn đốc các chủ đầu tư để đẩy nhanh tiến độ giải ngân theo quy định. Nhờ đó, việc triển khai các kế hoạch, dự án đầu tư, xây dựng của hệ thống Học viện bảo đảm các mục tiêu đặt ra, đóng góp tích cực cho việc nâng cấp, mở rộng cơ sở vật chất phục vụ đào tạo, bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học của hệ thống Học viện trong suốt 20 năm qua.

Một số công trình, dự án điểm nhấn có thể kể đến như: dự án Tăng cường cơ sở vật chất của Học viện Chính trị khu vực IV, Dự án xây dựng Ký túc xá 9 tầng của Học viện Chính trị khu vực III, Dự án nhà Hiệu bộ của Học viện Chính trị khu vực II, Dự án Ký túc xá Học viện Chính trị khu vực I, Dự án tòa nhà ở học viên tại Trung tâm Học viện, Dự án Mô hình quản trị thông minh tại Học viện đã hoàn thành đầu tư, bàn giao đưa vào sử dụng; bên cạnh đó, tiếp tục tích cực triển khai dự án cơ sở mới của Học viện tại phường Xuân Đình - Cổ Nhuế.

Thứ tư, trong quản lý, sử dụng tài sản công. Cùng với yêu cầu quản lý chung của Đảng và

Nhà nước, công tác quản lý tài sản công không ngừng được Vụ Kế hoạch - Tài chính tham mưu, xây dựng và hoàn thiện, bảo đảm việc thực thi đầy đủ các quy định pháp luật về tài sản công: từ việc xây dựng, góp ý xây dựng Quy chế quản lý tài sản công của hệ thống Học viện; xây dựng và ban hành các tiêu chuẩn định mức về trang thiết bị làm việc, diện tích trụ sở, tiêu chuẩn xe ô tô, các tiêu chuẩn trang bị tài sản đặc thù, chuyên dùng... Trên cơ sở đó, thực hiện tham mưu quản lý chặt chẽ từ khâu lập kế hoạch trang cấp đến việc giao quản lý, sử dụng theo đúng đối tượng, mục đích, góp phần thực hành tiết kiệm chi ngân sách, quản lý theo đúng tiêu chuẩn định mức.

Thứ năm, công tác kiểm tra, kiểm toán đã được bảo đảm thông suốt, hiệu quả. Với vai trò đầu mối, Vụ đã chủ trì phối hợp Kiểm toán Nhà nước trong các cuộc kiểm toán quyết toán ngân sách, kiểm toán chuyên đề về quản trị tài chính, tài sản, đầu tư; chuẩn bị đầy đủ hồ sơ, số liệu; giải trình kịp thời; tiếp thu và chấn chỉnh theo khuyến nghị. Kết quả kiểm toán đã ghi nhận Học viện thực hiện đúng Luật Ngân sách nhà nước và các quy định liên quan, qua đó củng cố uy tín và nền nếp kỷ luật tài chính của toàn hệ thống Học viện.

Thứ sáu, trong bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên môn: Vụ luôn chủ động tham mưu tổ chức các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ hàng năm cho các đồng chí lãnh đạo và đội ngũ cán bộ làm chuyên môn quản lý tài chính, tài sản và đầu tư, xây dựng của các đơn vị trực thuộc. Nội dung tập huấn tập trung vào phổ biến, hướng dẫn thực hiện các quy định pháp luật mới được ban hành liên quan đến lĩnh vực chuyên môn; trao đổi, hướng dẫn tháo gỡ khó khăn vướng mắc thực tiễn tại các đơn vị trực thuộc, qua đó đóng góp nâng cao năng lực, hiệu quả, chất lượng triển

khai nhiệm vụ, được lãnh đạo Học viện và các đơn vị ghi nhận, đánh giá cao.

Có được những thành công nêu trên là nhờ có sự lãnh đạo, chỉ đạo sát sao, hiệu quả của Đảng ủy, Ban Giám đốc Học viện; sự phối hợp nhịp nhàng của các cơ quan, đơn vị trong và ngoài Học viện; sự quan tâm, giúp đỡ, phối hợp chặt chẽ của các cơ quan ngoài Học viện, đặc biệt là Bộ Tài chính, Kiểm toán Nhà nước. Bên cạnh đó, sự lãnh đạo hiệu quả của Chi bộ và sự đoàn kết của tập thể cán bộ, viên chức Vụ Kế hoạch - Tài chính là nhân tố quan trọng làm nên kết quả tốt đẹp trong 20 năm qua. Tất cả đã trở thành động lực giúp Vụ hoàn thành tốt nhiệm vụ tham mưu, giúp Học viện hoàn thiện, chuẩn hóa quy trình quản lý, quy chế theo quy định, bảo đảm công khai, minh bạch trong chi tiêu, sử dụng nguồn tài chính; phát hiện kịp thời và chấn chỉnh những thiếu sót, bất cập hoặc kiến nghị hoàn thiện các quy trình quản lý trong lĩnh vực quản lý tài chính, tài sản và đầu tư, xây dựng tại Học viện.

Các kết quả nổi bật giai đoạn 2020 - 2025 cho thấy vai trò “nhạc trưởng” điều phối nguồn lực của Vụ Kế hoạch - Tài chính được khẳng định trên cả ba bình diện: (i) củng cố kỷ cương, minh bạch tài chính, đồng thời linh hoạt trong phương án phân bổ để đáp ứng nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng và nghiên cứu khoa học; (ii) hoàn thiện khung cơ chế chi tiêu đặc thù và triển khai tự chủ tài chính có kiểm soát, gắn với thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; (iii) nâng chuẩn quản trị tài sản công, đầu tư, xây dựng và kiểm tra, kiểm toán, qua đó giảm rủi ro, tăng hiệu quả sử dụng nguồn lực.

4. Quyết tâm vượt qua khó khăn, thách thức, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ trong kỷ nguyên mới

Bên cạnh những thành tựu nêu trên, trong quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ, Vụ Kế

hoạch - Tài chính cũng phải đối mặt với các khó khăn, thách thức:

Thứ nhất, khung pháp lý biến động nhanh trong khi hướng dẫn chi tiết chưa đồng bộ. Nhiều văn bản về ngân sách, tài chính, tài sản công, đầu tư, đấu thầu có hiệu lực thi hành ngay khi ban hành, tuy nhiên nội dung hướng dẫn triển khai còn chung chung gây lúng túng cho đơn vị trong quá trình thực hiện và đòi hỏi Vụ phải kịp thời ban hành hướng dẫn nội bộ.

Thứ hai, chuyển đổi số chưa toàn diện, dữ liệu chưa liên thông. Nhiều quy trình nghiệp vụ vẫn còn thao tác thủ công, bán thủ công, hạ tầng và phần mềm dùng chung chưa đồng bộ, hạn chế tiến độ tổng hợp, chất lượng phân tích, dự báo và năng lực cảnh báo rủi ro, cũng như đáp ứng yêu cầu minh bạch và giải trình theo thời gian thực.

Thứ ba, các cơ quan có sự điều chỉnh, bổ sung, thay đổi về nhiệm vụ sau khi sắp xếp, tổ chức bộ máy, do vậy công tác phối hợp của các đơn vị cần phải có thời gian thích ứng trong thực hiện nhiệm vụ.

Thứ tư, công tác giải ngân đầu tư công chịu sức ép tiến độ, trong khi thủ tục pháp lý nhiều tầng nấc và yêu cầu kỹ thuật, an toàn, chất lượng ngày càng cao, khiến việc vừa bảo đảm tiến độ vừa tuân thủ pháp luật và chất lượng dự án trong điều kiện nguồn lực có hạn trở thành thách thức.

Thứ năm, yêu cầu tính minh bạch, trách nhiệm giải trình và đánh giá hiệu quả sử dụng nguồn lực ngày càng khắt khe trong khi nền tảng số chưa đồng bộ; công tác bồi dưỡng, cập nhật kiến thức, kỹ năng phải bắt kịp tốc độ thay đổi của pháp luật, công nghệ; sự khác biệt về đặc thù nhiệm vụ và năng lực chuẩn bị đầu tư giữa các đơn vị gây độ trễ dữ liệu và tạo “nút thắt” cục bộ trong chuỗi lập kế hoạch - phân bổ - thực hiện - giám sát.

Để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong kỷ nguyên mới, đóng góp vào thực hiện thành công Nghị quyết Đảng bộ Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh lần thứ XV nhiệm kỳ 2025-2030, Vụ Kế hoạch - Tài chính quyết tâm thực hiện tốt những giải pháp:

Thứ nhất, hoàn thiện thể chế nội bộ và chuẩn hóa quy trình. Tiếp tục rà soát, hệ thống hóa toàn bộ quy trình nghiệp vụ của Vụ Kế hoạch - Tài chính và của các đơn vị trong hệ thống theo chu trình ngân sách hiện đại (kế hoạch - phân bổ - thực hiện - giám sát - đánh giá); xây dựng sổ tay quy trình chuẩn, thiết lập ma trận phân công, phối hợp, kiểm soát chéo; cập nhật kịp thời văn bản pháp luật mới và ban hành hướng dẫn nội bộ rõ ràng, dễ áp dụng tại các đơn vị dự toán.

Thứ hai, tạo đột phá về chuyển đổi số trong quản trị tài chính công. Hoàn thiện hạ tầng và giải pháp số dùng chung để quản lý ngân sách, tài sản, đầu tư trên một nền tảng tích hợp; triển khai tiền/hậu kiểm điện tử; xây dựng kho dữ liệu chuẩn hóa, phục vụ phân tích dự toán, quyết toán và đánh giá hiệu quả sử dụng nguồn lực; kết nối, đồng bộ với phần mềm tổng kiểm kê tài sản công và các hệ thống của Bộ Tài chính, Kho bạc Nhà nước; hoàn thiện các bảng điều khiển (dashboard) theo dõi tiến độ, chất lượng và cảnh báo rủi ro giải ngân, đầu tư.

Thứ ba, nâng hiệu quả điều hành ngân sách. Quán triệt nguyên tắc kỷ cương - minh bạch - linh hoạt; gắn phân bổ ngân sách với kết quả đầu ra và mức độ hoàn thành nhiệm vụ; ưu tiên nguồn lực cho các nhiệm vụ trọng tâm, đột phá như chuẩn hóa đào tạo, số hóa học liệu, tăng cường cơ sở vật chất thiết yếu; vận hành cơ chế điều hành ngân sách, bảo đảm công khai, tiết kiệm, chống lãng phí.

Thứ tư, nâng cao chất lượng quản trị đầu tư công. Đây mạnh giải ngân đi đôi với nâng cao

chất lượng khâu chuẩn bị đầu tư; tăng cường thẩm định, giám sát, đánh giá độc lập trong suốt vòng đời dự án; tập trung nguồn lực cho các công trình, danh mục hiệu quả, bảo đảm tiến độ, chất lượng và tuân thủ pháp luật.

Thứ năm, siết chặt kỷ luật tài sản công và tối ưu hiệu quả sử dụng. Hoàn thành đúng tiến độ tổng kiểm kê tài sản công; chuẩn hóa cơ sở dữ liệu về nhà, đất, phương tiện, trang thiết bị; xây dựng kế hoạch trung hạn mua sắm, sửa chữa, thanh lý trên nguyên tắc tiết kiệm, tránh trùng lặp; tăng cường kiểm tra đột xuất và hậu kiểm việc chấp hành tiêu chuẩn, định mức.

Thứ sáu, phát triển đội ngũ theo hướng chuyên sâu, chuyên nghiệp. Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng thường xuyên về pháp luật tài chính công, đầu tư, đầu thầu, kế toán hành chính sự nghiệp, kiểm soát nội bộ và chuyển đổi số; tổ chức phong trào thi đua, sáng kiến gắn với kết quả công việc; chú trọng quy hoạch, tạo nguồn cán bộ kế cận.

Thứ bảy, tăng cường phối hợp liên thông trong và ngoài Học viện. Duy trì cơ chế họp giao ban ngân sách, đầu tư với các đơn vị dự toán; thiết lập đầu mối chuyên trách theo từng mảng việc; đẩy mạnh phối hợp với Bộ Tài chính, Kho bạc Nhà nước, Kiểm toán Nhà nước để tháo gỡ vướng mắc; chủ động đề xuất, kiến nghị hoàn thiện cơ chế, chính sách phù hợp thực tiễn Học viện.

Thứ tám, xây dựng văn hóa công vụ: kỷ cương - trách nhiệm - nêu gương. Gắn thi đua với chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp và thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; thực hiện công khai, minh bạch trong phân công và đánh giá; phát huy vai trò của chi bộ, các đoàn thể; lan tỏa tinh thần chuyên nghiệp, phục vụ và hợp tác trong toàn hệ thống.

5. Kết luận

Qua 20 năm xây dựng và phát triển, Vụ đã khẳng định vai trò trung tâm tham mưu chiến lược

về quản lý tài chính, tài sản công, đầu tư - xây dựng trong toàn hệ thống Học viện. Vụ không chỉ bảo đảm kỷ luật, kỷ cương ngân sách, mà còn từng bước hình thành cơ chế quản trị hiện đại, minh bạch, hiệu quả, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển ổn định, bền vững của Học viện.

Những kết quả đạt được cho thấy Vụ đã trở thành “nhạc trưởng” trong điều phối và tối ưu hóa nguồn lực, góp phần trực tiếp nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, nghiên cứu khoa học và tư vấn chính sách của Học viện. Đặc biệt, việc chủ động tham mưu hoàn thiện thể chế nội bộ, triển khai cơ chế tự chủ tài chính, đẩy mạnh chuyển đổi số và chuẩn hóa quy trình quản trị đã giúp đáp ứng kịp thời yêu cầu ngày càng cao của công tác quản lý tài chính công trong bối cảnh hội nhập và chuyển đổi số quốc gia.

Trong giai đoạn tới, Vụ Kế hoạch - Tài chính tiếp tục phát huy truyền thống đoàn kết, kỷ luật, chuyên nghiệp; tiên phong đổi mới mô hình quản trị, ứng dụng công nghệ số; nâng cao năng lực dự báo, phân tích và tư vấn chính sách tài chính công. Đây là điều kiện bảo đảm để Vụ không chỉ hoàn thành tốt chức năng, nhiệm vụ được giao, mà còn đóng góp thiết thực vào sự phát triển của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, góp phần thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ đào tạo cán bộ, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, hoàn thiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên phát triển mới □

Ngày nhận bài: 10-9-2025; Ngày bình duyệt: 22-9-2025; Ngày duyệt đăng: 24-9-2025.

Email tác giả: truongqltc@gmail.com